

Konstruktivní geometrie

Analytická geometrie v $\mathbb{E}_3$ - příklady

2.1 Vypočítejte skalární součiny :

- a) $(2, -5) \cdot (6, 3)$;
- b) $(2\vec{i} + \vec{j}) \cdot (3\vec{j} + \vec{k})$;
- c) $(1, 3, -5) \cdot (2, 1, 1)$;

2.2 Je dán $\triangle ABC$, kde $A = [-1, 2, 3]$, $B = [1, 1, 1]$, $C = [0, 0, 5]$. Dokažte, že tento trojúhelník je pravoúhlý a vypočítejte úhel β .

2.3 Najděte úhel mezi vektory $\vec{a} = 2\vec{m} + \vec{n}$ a $\vec{b} = -3\vec{m} + 2\vec{n}$, jestliže $\vec{m}, \vec{n}$ jsou jednotkové vektory, které svírají úhel $\pi/3$.

2.4 Jsou dány vektory $\vec{a} = (2, -1, 3)$, $\vec{b} = (1, -3, 2)$ a $\vec{c} = (3, 2, -4)$. Najděte vektor $\vec{x} = (x_1, x_2, x_3)$, který splňuje podmínky $\vec{x} \cdot \vec{a} = -5$, $\vec{x} \cdot \vec{b} = -11$, $\vec{x} \cdot \vec{c} = 20$.

2.5 Určete pro jaká p jsou vektory kolmé:

- a) $(2p, 1 - p, 4)$, $(-1, 1, 2)$;
- b) $(3, 4, -1)$, $(4p, -3p, 0)$;

2.6 Spočítejte vektorové součiny :

- a) $(3, -1, 2) \times (0, 4, 5)$;
- b) $(2\vec{i} + 3\vec{j} - 4\vec{k}) \times (2\vec{j})$;
- c) $(\vec{i} + 2\vec{j} - \vec{k}) \times (2\vec{i} - \vec{j} + \vec{k})$.

2.7 Vypočítejte jednotkový vektor $\vec{c}$, který je kolmý ke každému z vektorů $\vec{a}, \vec{b}$, kde $\vec{a} = (2, -1, 1)$, $\vec{b} = (1, 2, -1)$.

2.8 Vypočítejte plošný obsah $\triangle ABC$ o vrcholech $A = [2, 3, 4]$, $B = [-1, 2, -3]$, $C = [5, 4, -2]$.

2.9 Vypočítejte $|(2\vec{u} + \vec{v}) \times (\vec{u} - 3\vec{v})|$, jestliže $|\vec{u}| = 3$, $|\vec{v}| = 2$ a úhel vektorů $\vec{u}, \vec{v}$ je $\pi/6$.

2.10 Rozhodněte, zda body $A = [1, 2, -1]$, $B = [0, 1, 5]$, $C = [-1, 2, 1]$ a $D = [2, 1, 3]$ leží v jedné rovině.

2.11 Vypočítejte součiny :

- a) $(2\vec{i} + \vec{j}) \cdot ((3\vec{j} - \vec{k}) \times 2\vec{k})$;
- b) $[(3, 2, -1) \times (1, 0, -1)] \cdot (2, 1, 0)$;
- c)* určete objem rovnoběžnostěny sestaveného z vektorů z bodu **b**).

2.12 Je dána rovina $\rho : 2x - y + 2z + 6 = 0$. Určete :

- a) zda body $A = [3, 10, -1]$ a $B = [-2, 4, 3]$ leží v této rovině;
- b) průsečík roviny s osou z ;
- c) úhel s rovinou $\sigma : -x + 2y - 2z + 6 = 0$.

2.13 Napište rovnici roviny ρ procházející body $A = [1, 3, 2]$, $B = [2, 2, 1]$ a :

- a) obsahující bod $[0, 0, 0]$;
- b) rovnoběžné s normálovým vektorem roviny $3x - y + 10 = 0$;
- c) kolmé k rovině $2x - y - z + 4 = 0$.

2.14 Napište rovnici roviny ρ , která prochází bodem $A = [4, -7, 5]$ a :

- a) osou x ;
- b) je kolmá k ose z ;
- c) je rovnoběžná s rovinou (xz) ;
- d) vytíná na osách x, y, z stejné úseky.

2.15 Určete vzdálenost rovin $\rho : 2x - y + 2z + 5 = 0$ a $\sigma : 2x - y + 2z - 7 = 0$.

2.16 Najděte rovnici roviny procházející průsečnicí rovin $3x - 2y - 2z = -1$,
 $x - 3y - z + 2 = 0$ a bodem $B = [3, 1, 3]$.

2.17 Průsečnicí rovin $x + 3y - 5 = 0$ a $x - y - 2z + 4 = 0$ veďte rovinu ρ rovnoběžnou s vektorem $\overrightarrow{AB}$, kde $A = [2, 1, 3]$, $B = [3, 3, 2]$.

2.18 Napište parametrické rovnice přímek

- a) $\begin{cases} 2x + 3y - z - 4 = 0 \\ 3x - 5y + 2z + 1 = 0 \end{cases}$;
- b) $\begin{cases} x + 2y - z - 6 = 0 \\ 2x - y + z + 1 = 0 \end{cases}$.

2.19 Napište parametrické rovnice těžnice procházející vrcholem C trojúhelníka ABC , kde $A = [3, 6, -7]$, $B = [-5, 2, 3]$, $C = [4, -7, -2]$.

2.20 Určete úhel přímek :

$$p : \begin{cases} x = 5 + 2t \\ y = 2 - t \\ z = 7 + t \end{cases} , \quad q : \begin{cases} x + 3y + z + 2 = 0 \\ x - y - 3z - 2 = 0 \end{cases} .$$

2.21 Určete vzdálenost bodu A od přímky p :

- a) $A = [1, -1, -2]$, $p : \begin{cases} x = -3 + 3t \\ y = -2 + 2t \\ z = 8 - 2t \end{cases}$;
- b) $A = [5, -6, 8]$, p je osa x .

- 2.22** Zjistěte, zda se přímky p a q protínají. Jestliže ano, pak určete souřadnice průsečíku, jestliže se neprotínají, určete jejich nejkratší vzdálenost.
 $p : X = [3, 4, -1] + t(1, 1, -1)$ a q je přímka procházející body $B = [-6, -5, 1]$, $C = [0, 7, -2]$.
- 2.23** Stanovte m tak, aby přímka $p : X = [-1, 2, -3] + t(3, m, -2)$ byla rovnoběžná s rovinou $\varrho : x - 3y + 6z + 7 = 0$.
- 2.24** Stanovte a, b tak, aby přímka $p : X = [2, -1, 5] + t(a, 4, -3)$ byla kolmá k rovině $\varrho : 3x - 2y - bz + 21 = 0$. Určete průsečík p a ϱ .
- 2.25** Bodem $A = [0, -3, 0]$ veďte rovinu kolmou k rovinám $\alpha : x + 2y + 3z = 5$, $\beta : 3x - 5y + 4z = 12$.
- 2.26** Přímku $p : X = [1, -3, -2] + t(2, -1, 5)$ veďte rovinu kolmou k rovině $\alpha : x + y - 3z + 7 = 0$.
- 2.27** Bodem $A = [4, 3, -1]$ veďte rovinu kolmou k přímce $p : X = [1, 2, 5] + t(1, 2, 3)$.
- 2.28** Určete úhel přímky p procházející body $A = [2, 0, 3]$, $B = [2, 2, 2]$ s rovinou $\alpha : 3z - y + 10 = 0$.
- 2.29** Napište parametrické rovnice přímky, která prochází bodem $A = [1, -1, -3]$ a je rovnoběžná s přímku $p : [1, -2, 1] + t(2, 5, 0)$.
- 2.30** Určete úhel přímky $p : [-2, 1, 5] + t(-1, 2, 2)$ s rovinou (xz) .
- 2.31** Napište rovnici kulové plochy, která má střed v bodě $[3, 0, -2]$ a prochází bodem $[3, 0, 0]$.
- 2.32** Napište rovnici rotační válcové plochy, která má osu v ose x a poloměr $r = 3$.
- 2.33*** V průsečících přímky $p : X = [1, 0, 1] + t(1, -1, 2)$ s kulovou plochou $(x - 2)^2 + (y + 1)^2 + (z - 3)^2 = 6$ určete tečné roviny k této ploše.
- 2.34** Ukažte, že rovina $x = 2$ protíná elipsoid $\frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{12} + \frac{z^2}{4} = 1$ v elipse, najděte její poloosy a vrcholy.
- 2.35** Určete průnikovou křivku hyperbolického paraboloidu $z = 4x^2 - y^2$ s rovinou :
- $y = 6$;
  - $x = 1$;
  - $z = 1$;
  - $z = 0$.
- 2.36** Je dána množina $D \subset \mathbb{E}_3$ Určete typ kvadriky, její střed nebo vrchol, množinu D načrtněte, případně načrtněte průmět do některé souřadnicové roviny.
- $D = \{[x, y, z] \in \mathbb{E}_3, x^2 + 4x + y^2 - 6y + z^2 + 4 = 0\}$;
  - $D = \{[x, y, z] \in \mathbb{E}_3, x^2 + 4x + y^2 - 2y + 4z^2 + 8z + 5 = 0\}$;

- c) $D = \{[x, y, z] \subset \mathbb{E}_3, x^2 - 2x + y^2 - 4y + z^2 + 2z + 6 = 0\}$;
- d) $D = \{[x, y, z] \subset \mathbb{E}_3, 4x^2 - 16x - y^2 - 6y + 4z^2 + 8z + 7 = 0\}$;
- e) $D = \{[x, y, z] \subset \mathbb{E}_3, x^2 - 2x + y^2 - 4y - 4 = 0\}$;
- f) $D = \{[x, y, z] \subset \mathbb{E}_3, x^2 - 4x - y^2 + 6y - z^2 + 2z - 7 = 0\}$;
- g) $D = \{[x, y, z] \subset \mathbb{E}_3, 2x^2 - 4x + y^2 + 4y + 2 = 0\}$;
- h) $D = \{[x, y, z] \subset \mathbb{E}_3, x^2 + y^2 - z^2 + 2z - 1 = 0\}$;
- i) $D = \{[x, y, z] \subset \mathbb{E}_3, x^2 - 4x - y^2 - 2y = 0\}$;
- j) $D = \{[x, y, z] \subset \mathbb{E}_3, x^2 - 6x + y^2 + 4y - z + 15 = 0\}$;
- k) $D = \{[x, y, z] \subset \mathbb{E}_3, x^2 - 6x - y + 11 = 0\}$;
- l) $D = \{[x, y, z] \subset \mathbb{E}_3, x^2 - 2x - y^2 - z + 4 = 0\}$;
- m)* $D = \{[x, y, z] \subset \mathbb{E}_3, x^2 + x - y^2 - y = 0\}$.